

Rapport avseende Granskning av delårsrapport 31 augusti 2018 Jönköpings kommun

Innehåll

Sammanfattning	1
1. Inledning	3
2. Granskningsresultat	5

Sammanfattning

Uppdrag och Bakgrund

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten per den 31 augusti 2018, som enligt 12 kap. 2 § Kommunallagen (KL) skall behandlas av fullmäktige, är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Revisionsfråga

Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga mål kommunfullmäktige beslutat? Har kommunstyrelsen tillfredsställande rutiner och kontroller för bokslutsprocessen i samband med upprättande av delårsrapporten?

Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används:

- Kommunallagen
- Kommunala redovisningslagen
- God revisionssed för kommunal verksamhet
- Skyrevs vägledning.

Svar på revisionsfrågan

I delårsrapporten redovisas de finansiella målen och verksamhetsmålen samt en utvärdering av måloppfyllelse.

Samtliga fyra av de beslutade finansiella målen har uppnåtts.

Vår samlade bedömning är att resultatet i delårsrapporten är förenligt med de finansiella mål fullmäktige beslutat om.

Vid sammanräkning av kommunstyrelsens bedömningar i delårsrapporten konstaterar vi att kommunstyrelsen anser 11 mål vara uppnådda och 6 mål delvis uppnådda.

Vår bedömning skiljer sig från kommunstyrelsens. Av de 17 verksamhetsrelaterade målen har vi bedömt att 8 mål har uppnåtts, 5 delvis uppnåtts, 3 mål ej uppnåtts och 1 mål har ej mätts

Vår samlade bedömning är att resultatet i delårsrapporten delvis är förenligt med de verksamhetsmässiga mål fullmäktige beslutat om.

Baserat på vår granskning bedömer vi att kommunstyrelsen i allt väsentligt har tillfredsställande rutiner och kontroller för bokslutsprocessen i samband med upprättande av delårsbokslutet.

Iakttagelser

Vi noterar att kommunstyrelsen inte lämnat sin egen skriftliga bedömning av måloppfyllelsen för flera av verksamhetsmålen i delårsrapporten (utan endast indikerat måloppfyllelsen med hjälp av färgmarkering).

Vi noterar att flera av kommunstyrelsens bedömningar av enskilda mål baseras på data som inte presenteras i delårsrapporten, utan som finns i kommunens verksamhetssystem för måluppföljning. För dessa mål är den mest aktuella data från år 2017 och överensstämmer i flertalet fall inte med den bedömning kommunstyrelsen gör. Vår uppfattning är att det är av stor vikt för den externa läsaren att det finns en spårbarhet mellan kommunstyrelsens bedömning och de underliggande mätvärdena.

I sin samlade utvärdering har kommunstyrelsen bedömt att måloppfyllelsen överlag är förenlig med god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsen har dock inte angett någon

sammanställning av måluppfyllelsen i utvärderingen, dvs. hur många mål som uppnått, uppnått delvis och ej uppnått. Vår bild är att kommunstyrelsen har möjlighet att ta ett större ansvar i att tydligt förmedla sin samlade bedömning av kommunens måluppfyllelse.

Samtliga av kommunfullmäktige fastställda finansiella mål för 2018 presenteras i delårsrapporten. Vår bedömning är att målen är relevanta för kommunens styrning. Totalt har Jönköpings kommun antagit fyra finansiella mål. Enligt kommunstyrelsen har samtliga fyra mål uppfyllts per 31 augusti 2018. Vi instämmer med kommunstyrelsens bedömning att samtliga finansiella mål uppfylls per delåret.

VA-verksamheten gör ett överskott om 11 mkr vilket har överförts till en investeringsfond. Kommunstyrelsen bör till årsboksutet säkerställa att de uppfyller reglerna avseende avsättning till fonden som framgår av § 30 lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Vi noterar att kommunstyrelsen har implementerat en rutin där samtliga balansposter ska stämmas av. Vid vår kontroll av avstämningsläget noterades att avstämningsdokumenterade för majoriteten av balansposterna men att det i vissa fall saknas underlag till avstämningsdokumenten.

Vi noterar att kommunstyrelsen tillämpar komponentavskrivning från och med föregående år men har inte genomfört denna uppdelning på tidigare investeringar. Detta anser vi inte är tillfredsställande då regelverket har funnits sedan 2014. Det är även viktigt att kommunen till dess att komponentavskrivningen är implementerad upplyser i sina redovisningsprinciper om vilka avvägningar och prioriteringar som har gjorts samt om den ekonomiska effekt en implementering av komponentavskrivning hade medfört.

Vi noterar att enstaka kassakonton saknar signerade kassaintyg.

Vi noterar att kommunstyrelsen anser sig ha gjort en bästa bedömning gällande vad avsättningen för deponin i Hult bör uppgå till. Vi har inte uppmärksammat något som ger oss en anledning att göra en annan bedömning. Dock bör kommunen fortsätta ompröva sin bästa bedömning inför kommande bokslut.

Vi noterar att kommunstyrelsen inte gör någon individuell bedömning avseende respektive leasingkontrakt. Samtliga leasingkontrakt klassificeras som ett operationellt avtal.

Vi noterar att kommunstyrelsen i delårsrapporten inte redogör för nämndernas prognosticerade avvikelser mot budget. Delårsrapporten hänvisar istället till en mer detaljerad månadsrapport. Texternas innehåll i månadsrapporten bedöms vara konkreta och ger läsaren en förståelse för kommunens prognostiserade utfall på helår samt budgetavvikelse.

Vi noterar att underskottet inom funktionshinderomsorgen kan härledas till medel avseende personlig assistans som dragits in från Försäkringskassan, vilket innebär att medel som budgeterats för kommer att utebli. En genomgång av de ärenden för vilka avslag erhållits har gjorts vilka för att till årsboksutet bokföringsmässigt kunna reglera de poster som eventuellt är osäkra.

Rekommendationer

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

i delårsrapporten redovisa en lättöverskådlig sammanställning av måluppfyllelsen.

för varje verksamhetsmål redovisa den data från innevarande år som ligger till grund för bedömningen av måluppfyllelsen.

fortsätta arbeta för en förbättrad måluppfyllelse.

säkerställa att det finns underlag till samtliga avstämningsbilagor.

beakta komponentredovisning och säkerställa att samtliga anläggningstillgångar redovisas enligt RKR 11.4, materiella anläggningstillgångar.

säkerställa att samtliga kassakonton med saldo stämts av gentemot signerade kassaintyg.

göra en genomgång av samtliga leasingavtal för att säkerställa klassificering i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rådet för kommunal redovisningsrekommendationer, RKR 13.2.

även i delårsrapporten presentera en redogörelse för de större budgetavvikelserna i syfte att ge läsaren en samlad bild.

Jönköping den 2 oktober 2018

DELOITTE AB

Pernilla Rehnberg
Auktoriserad revisor

Nerina Dzafic
Revisor

1. Inledning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Jönköpings kommun har Deloitte genomfört en granskning av kommunens delårsrapport per 31 augusti 2018.

I 9 Kap. Lag om kommunal redovisning (KRL) framgår att delårsrapport skall upprättas minst en gång under räkenskapsåret. Delårsrapporten skall omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. Dessutom skall delårsrapporten innehålla en redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång. Enligt KRL framkommer att motsvarande uppgifter skall lämnas för samma rapportperiod under det närmast föregående räkenskapsåret, om inga särskilda hinder för detta föreligger.

Revisorerna ska enligt Kommunallagen (KL) 12 kap 2 § bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen (både verksamhetsmål och finansiella mål).

Revisorernas granskning av delårsbokslutet skall enligt KL vara övergripande, d.v.s. inte på samma detaljnivå som vid ett årsbokslut. De anvisningar som finns i lagtext och redovisningsrekommendationer för upprättande av delårsbokslut är också mycket övergripande. De övergripande anvisningarna ger ett visst utrymme för tolkningar och förenklingar.

Uppdrag och bakgrund

Vi har genomfört en översiktlig granskning av delårsrapport i Jönköpings kommun. Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten per den 31 augusti 2018, som enligt 12 kap. 2 § Kommunallagen (2017:725) (KL) skall behandlas av fullmäktige, är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Revisionsfråga

Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga mål kommunfullmäktige beslutat. Har kommunstyrelsen tillfredsställande rutiner och kontroller för bokslutsprocessen i samband med upprättande av delårsrapporten?

Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används:

- Kommunallagen
- Kommunala redovisningslagen
- God revisionssed för kommunal verksamhet
- Skyrevs vägledning.

Avgränsning

Vår översiktliga granskning som resulterar i en bedömning är baserad på en begränsad granskning av delårsrapporten. Granskningen är inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen.

Metod

Granskningen har genomförts genom övergripande analys av redovisningen och målen.

Granskningen innehåller även;

- Genomgång av att delårsrapporten innehåller de uppgifter som krävs enligt lag om kommunal redovisning och att rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning efterlevs.
- Översiktlig granskning av kommunstyrelsens bedömning av möjligheterna att uppnå de av fullmäktige beslutade målen för verksamheten, av betydelse för en god ekonomisk hushållning samt om verksamhetsstyrningen är tillräcklig.
- Översiktlig granskning av kommunstyrelsens bedömning av möjligheterna att uppnå de av fullmäktige beslutade finansiella målen för en god ekonomisk hushållning samt om den finansiella styrningen är tillräcklig.

2. Granskningsresultat

Vi har tagit del av kommunens delårsrapport som avser perioden 1 januari 2018 till 31 augusti 2018.

Vi har haft KRL 9 Kap, Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer samt Sveriges kommunala yrkesrevisorers (Skyrev) rekommendation som utgångspunkt vid vår granskning. Vi har inriktat oss på följande punkter;

- Måluppfyllelse
- Väsentliga balansposter stäms av regelbundet
- Noteringar från väsentliga balansposter
- Resultatanalys
- Sammanfattande kontroll av efterlevnad av regelverk.

2.1 Måluppfyllelse

Kommunallagen reglerar att kommunfullmäktige ska anta mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Jönköpings kommuns kommunfullmäktige har fastställt en Verksamhets- och investeringsplan med budget för 2018 (VIP 2018-2020) per 2017-10-26 i vilken kommunens finansiella och verksamhetsrelaterade mål presenteras.

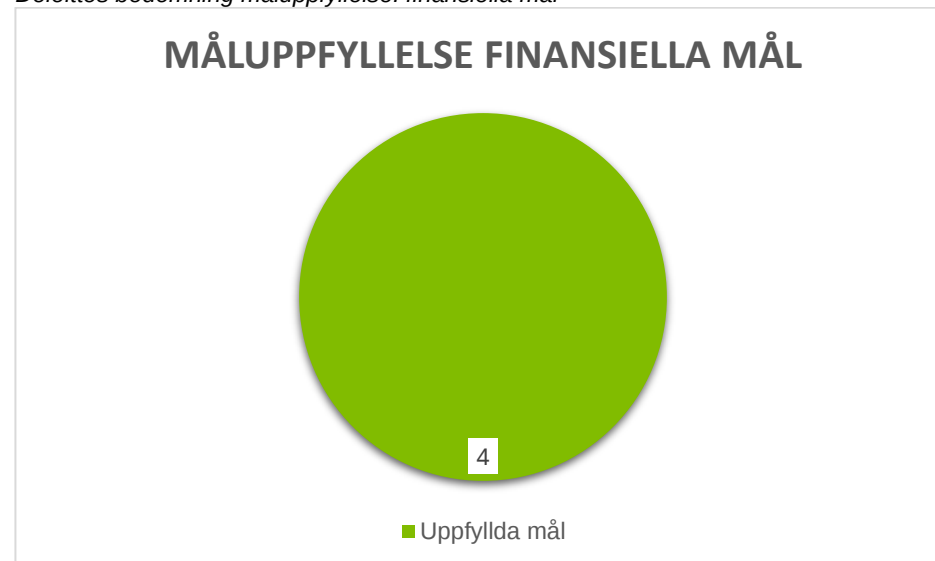
Revisorerna ska granska delårsrapporten med avseende på måluppfyllelse. Revisorerna ska efter sin granskning skriva ett särskilt utlåtande till kommunfullmäktige.

Granskningen av delårsrapporten ska vara av mer översiktlig karaktär. Det huvudsakliga syftet är att ge fullmäktige ledning för den fortsatta styrningen av verksamheten för att en god ekonomisk hushållning uppnås.

Är de finansiella målen uppfyllda?

I delårsrapporten ska de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges. De finansiella målen ska ange en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen. Den finansiella redovisningen, d.v.s. externredovisningen utgör underlag. Ett exempel på vad som kan ingå i den finansiella målsättningen är resultatkrav för att bibehålla nuvarande service. Resultatkravet bör ligga på en nivå som konsoliderar ekonomin. Andra exempel på mål är skuldsättningen på kort och lång sikt, soliditet samt hur investeringar och pensioner ska finansieras. Det är viktigt att mål och riktlinjer uttrycker realism och handlingsberedskap samt att de kontinuerligt utvärderas och omprövas.

Deloitte's bedömning måluppfyllelse: finansiella mål

För uppföljning av de finansiella målen se nedan tabell.

Finansiella mål	Återkoppling till målen i delårsrapport	Övergripande bedömning Deloitte
Resultatnivån ska uppgå till lägst 1,5 procent av skatteintäkter och statsbidrag i genomsnitt över mandatperioden.	Resultatnivån uppgår per 31 augusti till 6,8 %. Det är viktigt att notera att delårsresultatet inte är överförbart till helår beroende på bl.a. säsongsvariation av semesterskulden. Prognosen för helår 2018 är 1,5 %. I genomsnitt för hela mandatperioden uppfylls målet.	Målet anses uppnått per delårsbokslutet.
Kostnaderna för affärsverksamheterna, VA och Miljöhantering i Jönköping, ska var och en i sin helhet finansieras med avgifter.	Utfallet för 2018 visar att: VA genererar ett överskott med 11 mkr, vilket överförs till investeringsfonden. Miljöhantering genererar ett överskott med 10 mkr.	Målet anses vara uppnått per delårsbokslutet.
Kommunens soliditet, dvs. andelen tillgångar som finansieras med eget kapital, ska uppgå till minst 50 %.	Soliditeten i kommunen anger förmågan att motstå förluster och överleva på längre sikt. Kommunens soliditet per 31 augusti 2018 är 57 %.	Målet anses vara uppnått per delårsbokslutet.
Kommunens låneskuld för den skattefinansierade verksamheten kan variera mellan 0-800 miljoner kronor.	Kommunen har per 31 augusti 2018 en låneskuld på 315 mkr för den skattefinansierade verksamheten. Utfallet ligger därmed inom ramen för målet att kommunens låneskuld kan variera mellan 0 – 800 mkr.	Målet anses vara uppnått per delårsbokslutet.

lakttagelse

Samtliga av kommunfullmäktige fastställda finansiella mål för 2018 presenteras i delårsrapporten. Vår bedömning är att målen är relevanta för kommunens styrning. Totalt har Jönköpings kommun antagit fyra finansiella mål. Enligt kommunen har samtliga fyra mål uppfyllts per 31 augusti 2018. Vi instämmer med kommunstyrelsens bedömning att samtliga finansiella mål uppfylls per delåret.

VA-verksamheten gör ett överskott om 11 mkr vilket har överförts till en investeringsfond. Kommunstyrelsen bör till årsbokslutet säkerställa att de uppfyller reglerna avseende avsättning till fonden som framgår av § 30 lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Är de verksamhetsrelaterade målen uppfyllda?

Enligt KL skall det i delårsrapporten finnas en beskrivning av hur de uppsatta verksamhetsmålen uppfyllts. I VIP 2018-2020 presenterades en strukturerad uppställning av fullmäktiges övergripande verksamhetsrelaterade mål. I delårsrapporten har kommunstyrelsen valt att presentera samtliga mål som återfinns i VIP. Uppföljning av samtliga mål kommer även att göras i bokslutet och presenteras i årsredovisningen.

Totalt har kommunfullmäktige fastställt 17 verksamhetsmål som delats upp i fem olika områden: *attraktiv kommun, hållbart samhälle, medborgare, verksamhet och arbetsgivare*. Målen i sig är inte formulerade så att mätning är möjligt, utan fullmäktige har istället beslutat om målintikatorer till varje enskilt mål. För ett av målen ("övergripande jämställdhetsmål") har fullmäktige inte fastställt någon målintikator i VIP 2018-2020.

I delårsrapporten har uppföljning utförts på ett strukturerat sätt med nämndrapporter under respektive verksamhetsmål. Delårsrapporten följer den målstruktur som fastställts i VIP. I delårsrapporten specificeras enbart målen, inte vad deras specifika målintikatorer är. Det går i de flesta fall att läsa sig till vilka respektive måls indikatorer är i kommunstyrelsens analys, men detta förutsätter att läsaren har tillgång till VIP.

Nedan beskrivs måluppföljningen för varje enskilt verksamhetsmål inom respektive målområde. Kommentarer lämnas för de mål som delvis eller ej uppnåtts samt ej mätts.

Attraktiv kommun

Målformuleringen gällande en attraktiv kommun har utmynnat i tre mål med en målintikator per mål.

Service och bemötande mot näringslivet

- Jönköpings kommun ska vara en aktiv part och ha goda relationer med det samlade näringslivet. Kommunens förvaltningar ska ge god service, ett gott bemötande och arbeta för en ökad tillgänglighet.
 - *Målintikator: Företagarnas helhetsbedömning av kommunens service till företagen. Mäts genom SKL:s Nöjd-Kund-Index "Insikten" i förhållande till möjliga 100. Avser myndighetsområdena brandtillsyn, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd samt serveringstillstånd.*

Målet har följts upp vid delårsbokslutet.

KS bedömning	Deloitte's bedömning
Uppnås.	Uppnås.

Tillgång till snabbt bredband

- Övergripande mål för bredbandsutbyggnaden i kommunen är att år 2020 ska 90 % av alla hushåll och företag i Jönköpings kommun, såväl tätort som landsbygd, ha tillgång till snabbt bredband. Med snabbt bredband avses en teoretisk hastighet på 100 Mbit/s eller faktisk hastighet på 50 Mbit/s.
 - *Målintikator: Andelen hushåll och arbetsställen med tillgång till snabbt bredband ska vara 90 % år 2020.*

Det antagna målet har följts upp i delårsrapporten. Kommunstyrelsen bedömer att tillgången till snabbt bredband ökar i tillräckligt hög takt för att målet ska kunna uppnås. Vi noterar dock att endast 60 % av företagen i kommunen hade tillgång till snabbt bredband år 2017. För att nå målet krävs en ökning på totalt 30 procentenheter under de kommande två åren. Under perioden 2013-2017 var den totala ökningen dock endast 20 procentenheter. Vi bedömer det därför osannolikt att målet kommer uppnås.

KS bedömning	Deloitte's bedömning
Uppnås.	Uppnås ej.

Bostadsförsörjning

- En avgörande fråga för kommunens utveckling är byggandet av bostäder i alla delar av kommunen. Målet är 1000 påbörjade bostäder i genomsnitt per år fram till år 2020.
 - *Målandikator: Antalet påbörjade bostäder ska i genomsnitt vara minst 1000 per år.*

Det antagna målet för bostadsförsörjning har följts upp i delårsbokslutet.

KS bedömning	Deloittes bedömning
Uppnås.	Uppnås.

Hållbart samhälle

Hållbart samhälle som målområde innefattar ett verksamhetsmål med en tillhörande målandikator. Föregående års indikator avseende kollektivtrafikresor har tagits bort.

Hållbart resande

- I en växande kommun är det nödvändigt att arbeta med hållbart resande. Alla trafikslagen behöver god tillgänglighet då Jönköping är ett viktigt regioncentrum. Gång, cykel och kollektivtrafik ska ta en ökande andel av trafiken.
 - *Målandikator: Cykelresor i centrala centrum ska öka med 25 % till år 2020 utifrån 2015 års värde.*

Målet har följts upp i delårsrapporten. Enligt kommunstyrelsens bedömning kommer målet att uppnås då antalet cykelresor ökat under första halvåret 2018. Ingen data för år 2018 redovisas dock i delårsrapporten. Den statistik som redovisas visar en minskning av andelen cykelresor från 14 % till 12 % mellan åren 2016 och 2017. Utifrån detta krävs en väsentlig ökning av antalet cykelresor för att målet år 2020 ska nås. Vår bedömning är att målet ej uppnåtts per delårsbokslutet.

KS bedömning	Deloittes bedömning
Uppnås.	Uppnås ej.

Medborgare

Sex mål finns formulerade i VIP 2018-2020 gällande området medborgare, varav fem mål har tillhörande målandikatorer. Ett mål saknar fastställt målandikator.

Övergripande jämställdhetsmål

- Alla kvinnor och män, flickor och pojkar, som är invånare eller vistas i Jönköpings kommun ska ha rätt till bemötande, service och myndighetsutövning som är likvärdig oavsett kön.
 - *Målandikator saknas.*

Enligt delårsrapporten har ett antal åtgärder genomförts i kommunens verksamheter under året för att öka jämställdheten. Kommunfullmäktige har dock ej fastställt någon målandikator för målet. Kommunstyrelsens bedömning är att målet uppnåtts. Vår bedömning är att målet ej har mätts.

KS bedömning	Deloittes bedömning
Uppnått.	Målet har ej mätts.

Integrationsarbete

- Målet med kommunens integrationsarbete är framför allt att fler kvinnor och män ska komma i arbete snabbare. Särskilt fokus behöver riktas mot utlandsfödda kvinnor.
 - *Målandikator: Förvärvsfrekvensen för utrikesfödda fördelat på män och kvinnor jämfört med riket.*

Det antagna målet har följts upp i delårsrapporten.

KS bedömning	Deloittes bedömning
Uppnås.	Uppnås.

Barngruppernas storlek i förskolan

- Små barn behöver små barngrupper. Målet för barngruppernas storlek ska under mandatperioden 2015-2018 vara max 12 barn i småbarnsgrupp och 18 barn i syskongrupp.
 - *Målandikator: Årsgenomsnittet av antal barn per småbarnsgrupp 1-3 år ska vara max 12 barn.*

- *Målkriterium: Årsgenomsnitt av antal barn per grupp 3-5 år ska vara max 18 barn.*
- *Målkriterium: Personaltäthet, 5 eller färre barn per årsarbetare.*

Samtliga tre målkriterier har följts upp i delårsrapporten. Prognosen är att både småbarnsgrupperna och syskongrupperna kommer ha fler än 12 respektive 18 barn per grupp. Däremot har personaltätheten förbättrats jämfört med föregående år. Kommunstyrelsens bedömning är att målet delvis kommer uppnås. Vi instämmer i kommunstyrelsens bedömning.

KS bedömning	Deloittes bedömning
Uppnås delvis.	Uppnås delvis.

Kunskaper för livet

- Förskolans och skolans uppgift är att ge våra barn och elever de kunskaper som är nödvändiga för att leva och fungera i ett modernt samhälle och tillsammans med föräldrarna fostra dem till ansvarskännande medborgare. Andelen pojkar och flickor som i årskurs 9 är behöriga till gymnasiet och som fullföljer gymnasieutbildningen med en examen inom tre år ska öka.
 - *Målkriterium: Andelen elever i år 9 som är behöriga till nationellt program på gymnasiet ska öka.*
 - *Målkriterium: Andelen gymnasieelever med examen inom tre år ska öka.*

Kommunstyrelsen anger i delårsrapporten att andelen elever som klarat behörighetskraven till gymnasiet ökat efter läsåret 2017/18, medan andelen gymnasieelever som tagit examen efter tre år minskat något. Sammantaget bedömer kommunstyrelsen att målet delvis uppnåtts.

Det saknas data i delårsrapporten som stärker kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen. Diagrammen i rapporten visar resultaten t.o.m. läsåret 2016/17, men inte för 2017/18.

Efter att ha begärt in kompletterande underlag från utbildningsförvaltningen instämmer vi med kommunstyrelsens bedömning. Enligt utbildningsförvaltningens utfallsanalys har gymnasiebehörigheten i år 9 ökat från 83 % till 86 %. Andelen gymnasieelever med examen inom tre år har minskat från 89 % till 86 %. Vi vill dock poängtera vikten av att

kommunstyrelsen i sin delårsrapport redovisar samtlig information som använts vid bedömningen av måluppfyllelse.

KS bedömning	Deloittes bedömning
Uppnås delvis.	Uppnås delvis.

Värdegrundsarbete för skolverksamhet

- Värdegrundsarbete ska genomsyra all skolverksamhet och alla barn och elever ska känna sig trygga, sedda och respekterade för den de är.
 - *Målkriterium: Andelen elever som känner sig trygga i skolan år 5 ska öka.*
 - *Målkriterium: Andelen elever som känner sig trygga i skolan år 8 ska öka.*
 - *Målkriterium: Andelen elever i år 5 som upplever sig få hjälp av lärare vid behov ska öka.*
 - *Målkriterium: Andelen elever i år 8 som upplever sig få hjälp av lärare vid behov ska öka.*

Andelen elever i år 5 som upplever att de får hjälp vid behov har ökat medan övriga tre indikatorer har minskat eller är oförändrade. Kommunstyrelsens bedömning är att målet delvis kommer uppnås. Vi instämmer i kommunstyrelsens bedömning.

KS bedömning	Deloittes bedömning
Uppnås delvis.	Uppnås delvis.

Minskat utanförskap och ökad sysselsättning

- Kommunen har tillsammans med staten ett särskilt ansvar för att fler ungdomar, invandrare, funktionsnedsatta och långtidsarbetslösa kvinnor och män snabbare kommer in på arbetsmarknaden. Andelen kvinnor och män som vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet börjat arbeta eller studera ska öka.
 - *Målkriterium: Andelen deltagare i prioriterade arbetsmarknadsinsatser som vid avslut har börjat arbeta eller studera ska öka.*

Målet har följts upp i delårsrapporten.

KS bedömning	Deloittes bedömning
Uppnås.	Uppnås.

Verksamhet

För målområdet verksamhet har kommunfullmäktige beslutat om fyra mål med tillhörande målbildindikatorer.

Mångfald av boendeformer

- En mångfald i boendeformer gör det lättare att anpassa äldreomsorgen till den enskildes behov. Antal trygghetsboenden behöver därför bli fler. Målsättningen är att det 2018 ska finnas minst fem trygghetsboenden i kommunen, varav två kommunala.
 - Målbildindikator: Antal trygghetsboenden i kommunen, kommunala och privata, ska öka. Det ska 2018 finnas minst 5 trygghetsboenden i kommunen, varav 2 kommunala.*

Målet har följts upp i delårsrapporten. Kommunstyrelsens bedömning är att målet delvis uppnås då det per delårsboksutslutet finns 4 trygghetsboenden i kommunen, varav 2 är kommunala. Vi instämmer i kommunstyrelsens bedömning.

KS bedömning	Deloittes bedömning
Uppnås delvis.	Uppnås delvis.

Kontinuitet i bemanningen

- Kontinuitet i bemanningen, att de äldre får möta så få personer som möjligt, är en förutsättning för trygghet och en stark kvalitetsfaktor i omsorgen. Ambitionen är att på sikt säkerställa att en äldre inte ska möta fler än 12 olika personer från hemtjänsten under en 14-dagars period under förutsättning att det kan göras utan ett ökat antal delade turer.
 - Målbildindikator: Antalet personal en hemtjänsttagare möter under en 14-dagars period ska inte överstiga 12.*

Kontinuiteten i hemtjänstbemanningen har legat mellan 18 och 14 personer sedan mätningarna påbörjades. Med utgångspunkt i detta framhåller kommunstyrelsen i delårsrapporten att det är osäkert om målet kan uppnås och bedömer målet som delvis uppnått. Vår bedömning är att målet ej uppnåtts.

KS bedömning	Deloittes bedömning
Uppnås delvis.	Uppnås ej.

Integration mellan hemsjukvård och hemtjänst ska öka

- Sedan årsskiftet 2012/2013 bedrivs hemsjukvården i kommunal regi. Fortsatta insatser måste göras för att öka integrationen mellan hemsjukvård och hemtjänst och därigenom öka kvaliteten för den enskilde. Det riskförebyggande arbetet för äldre i ordinärt boende ska öka.
 - Målbildindikator: Åtgärder mot risk för fall, undernäring, trycksår och nedsatt munhälsa ska öka.*

Målet har följts upp i delårsrapporten, men endast genom redovisning av statistik t.o.m. år 2017 i form av diagram. Ingen övrig information om utvecklingen i målarbetet presenteras. Kommunstyrelsen bedömer målet som uppnått.

Efter att ha begärt in kompletterande underlag från socialförvaltningen instämmer vi med kommunstyrelsens bedömning. Enligt socialförvaltningens kvalitetsregister har andelen åtgärdsplaner som görs vid risk ökat från 83 % till 84 %. Även utförda åtgärder vid risk har ökat (från 62 % till 68 %). Vi vill dock poängtera vikten av att kommunstyrelsen i sin delårsrapport redovisar samtlig information som använts vid bedömningen av målluppfyllelse.

KS bedömning	Deloittes bedömning
Uppnås.	Uppnås.

Från utanförskap till egenförsörjning

- Kommunen ska arbeta aktivt med att hjälpa människor från utanförskap till egenförsörjning. Socialtjänsten ska tillsammans med arbetsmarknadsavdelningen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Jönköping m.fl. löpande ta initiativ till projekt och insatser i syfte att ge fler kvinnor och män möjlighet att lämna ett försörjningsstödsberoende.
 - Målbildindikator: Resultatet vid avslut av kommunens arbetsmarknadsåtgärder till personer med långvarigt bidragsberoende av försörjningsstöd till arbete, studier eller annan typ av ersättning ska förbättras.*
 - Målbildindikator: Statistik över långvarigt bidragsberoende av försörjningsstöd.*

Kommunstyrelsen har bedömt båda indikatorerna som uppnådda. Vi delar kommunstyrelsens uppfattning avseende att andelen långvariga biståndsmottagare av försörjningsstöd har minskat. Vad gäller resultaten vid avslut av kommunens

arbetsmarknadsåtgärder redovisar kommunstyrelsen i delårsrapporten att c:a 7 av 10 kan lämna försörjningsstöd helt eller delvis efter avslutade åtgärder. Av delårsrapporten framgår dock inte huruvida detta är en förbättring gentemot föregående år. Efter att ha begärt in kompletterande underlag från utbildningsförvaltningen instämmer vi med kommunstyrelsens bedömning. Vi vill dock poängtera vikten av att kommunstyrelsen i sin delårsrapport redovisar samtlig information som använts vid bedömningen av måluppfyllelse.

KS bedömning	Deloittes bedömning
Uppnås.	Uppnås.

Arbetsgivare

Kommunen har antagit tre verksamhetsrelaterade mål med målkriterier som berör området arbetsgivare.

De kommunanställda ska återspegla befolkningens sammansättning

- De kommunanställda ska återspegla befolkningens sammansättning. Andelen anställda kvinnor och män i Jönköpings kommun med utländsk bakgrund ska öka under mandatperioden.
 - Målkriterium: Andelen anställda med utländsk bakgrund ska öka.*

Måluppfyllelsen har följts upp per delårsboksutslut.

KS bedömning	Deloittes bedömning
Uppnås.	Uppnås.

Minskad sjukfrånvaro

- Sjukfrånvaron hos kommunens medarbetare ska minska under mandatperioden. Särskild vikt ska ägnas anställda kvinnor eftersom sjukfrånvaron är avsevärt högre bland dem än bland män.
 - Målkriterium: Total sjukfrånvaro (%) bland de kommunalt anställda ska minska.*

Sjukfrånvaron per 2018-08-31 ligger i oförändrad nivå jämfört med perioden januari-augusti föregående år. Dock sjönk den totala sjukfrånvaron något under 2017, vilket enligt

kommunstyrelsen föranleder bedömningen att målet delvis uppnås. Vi instämmer med kommunstyrelsens bedömning.

KS bedömning	Deloittes bedömning
Uppnås delvis.	Uppnås delvis.

Lönegapet mellan kvinnor och män ska minska

- Lönegapet mellan män och kvinnor ska fortsätta att minska under mandatperioden. Satsningar på kvinnodominerade grupper ska fortsätta.
 - Målkriterium: Lönegapet mellan män och kvinnors löner i procent.*

Målet har följts upp i delårsrapporten.

KS bedömning	Deloittes bedömning
Uppnås.	Uppnås.

Iakttagelse

I delårsrapporten har uppföljning presenterats av de mål som har antagits i VIP. Totalt har kommunfullmäktige antagit 17 verksamhetsmål. Vi har noterat att kommunstyrelsen inte lämnat sin egen skriftliga bedömning av måluppfyllelsen för flera av verksamhetsmålen i delårsrapporten (utan endast indikerat måluppfyllelsen med hjälp av färgmarkering).

Vi noterar att flera av kommunstyrelsens bedömningar av enskilda mål baseras på data som inte presenteras i delårsrapporten, utan som finns i kommunens verksamhetssystem för måluppföljning. För dessa mål avser den mest aktuella data som presenteras år 2017 och överensstämmer i flertalet fall inte med den bedömning kommunstyrelsen gör. Vår uppfattning är att det är av stor vikt för den externa läsaren att det finns en spårbarhet mellan kommunstyrelsens bedömning och de underliggande mätvärdena.

I sin samlade utvärdering har kommunstyrelsen bedömt att måluppfyllelsen överlag är förenlig med god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsen har dock inte angett någon sammanställning av måluppfyllelsen i utvärderingen, dvs. hur många mål som uppnåtts, uppnåtts delvis och ej uppnåtts. Vår bild är att kommunstyrelsen har möjlighet att ta ett större ansvar i att tydligt förmedla sin samlade bedömning av kommunens måluppfyllelse.

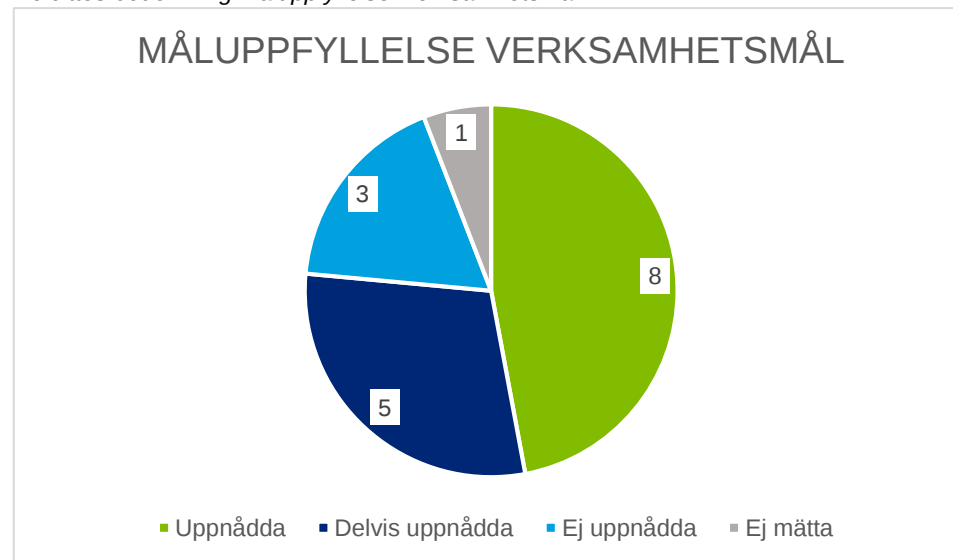
Vid sammanräkning av kommunstyrelsens bedömningar i delårsrapporten konstaterar vi att kommunstyrelsen anser 11 mål vara uppnådda och 6 mål delvis uppnådda.

Vår bedömning skiljer sig från kommunstyrelsens. Av de 17 verksamhetsrelaterade målen har vi bedömt att 8 mål har uppnåtts, 5 delvis uppnåtts, 3 mål ej uppnåtts och 1 mål har ej mätts. Av fullmäktiges antagna mål är således 29 % endast delvis uppnådda och 18 % ej uppnådda per 2018-08-31. Vi noterar att andelen uppnådda mål har ökat sedan föregående delårsbokslut.

Sammanställning av måluppfyllelse verksamhetsmål

Mål nr.	Mål	KS bedömning	Deloitte's bedömning
1	Service och bemötande mot näringslivet	Uppnått	Uppnått
2	Tillgång till snabbt bredband	Uppnått	Ej uppnått
3	Bostadsförsörjning	Uppnått	Uppnått
4	Hållbart resande	Uppnått	Ej uppnått
5	Övergripande jämställdhetsmål	Uppnått	Ej mätt
6	Integrationsarbete	Uppnått	Uppnått
7	Barngruppernas sammansättning	Delvis uppnått	Delvis uppnått
8	Kunskaper för livet	Delvis uppnått	Delvis uppnått
9	Värdegrundsarbete för skolverksamhet	Delvis uppnått	Delvis uppnått
10	Minskat utanförskap och ökad sysselsättning	Uppnått	Uppnått
11	Mångfald av boendeformer	Delvis uppnått	Delvis uppnått
12	Kontinuitet i bemanningen	Delvis uppnått	Ej uppnått
13	Integrationen mellan hemsjukvård och hemtjänst ska öka	Uppnått	Uppnått
14	Från utanförskap till egenförsörjning	Uppnått	Uppnått
15	De kommunanställda ska spegla befolkningens sammansättning	Uppnått	Uppnått
16	Minskad sjukfrånvaro	Delvis uppnått	Delvis uppnått
17	Lönegapet mellan kvinnor och män ska minska	Uppnått	Uppnått

Deloitte's bedömning måluppfyllelse: verksamhetsmål

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att i delårsrapporten redovisa en lättöverskådlig sammanställning av måluppfyllelsen.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att för varje verksamhetsmål redovisa den data från innevarande år som ligger till grund för bedömningen av måluppfyllelsen.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att fortsätta arbeta för en förbättrad måluppfyllelse.

2.2 Väsentliga balanskonton stäms av regelbundet

Enligt kommunens rutinbeskrivningar ska ansvariga för respektive balanspost upprätta en bokslutsspecifikation. Bokslutsspecifikationen ska visa vad saldot i huvudboken är, saldot för underliggande underlag samt eventuell differens mellan huvudboken och underliggande underlag. Eventuella differenser skall även förklaras. Underlagen ska sparas elektroniskt för att i efterhand kunna verifiera att avstämningarna är gjorda. Kommunen har även en rutin för att säkerställa att samtliga balansposter är avstämda.

Iakttagelse

Vi har noterat att kommunen har implementerat en rutin där samtliga balansposter ska stämmas av. Vid vår kontroll av avstämningsläget noterades att avstämningsdokumenterades för majoriteten av balansposterna men att det i vissa fall saknas underlag till avstämningsbilagorna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen säkerställer att det finns underlag till samtliga avstämningsbilagor.

2.3 Noteringar från väsentliga balansposter

Nedan följer ett sammandrag av kommunens balansräkningar vilka presenteras i delårsrapporten. Därefter följer en analys av väsentliga balansposter och fluktuationer.

Mkr	2017-12-31	2018-08-31	Avvikelse i mkr	Avvikelse i %
Mark, byggnader och tekniska anl.	6 387	6 500	113	1,8%
Maskiner och inventarier	432	339	-93	-21,5%
Finansiella anläggningstillgångar	3 849	3 399	-450	-11,7%
Förråd och kortfristiga fordringar	872	699	-173	-19,8%
Kassa och bank	4	352	348	8700,0%
SUMMA TILLGÅNGAR	11 544	11 289	-255	-2,2%
Eget kapital vid årets ingång	4 025	4 282	257	6,4%
Årets resultat	261	438	177	67,8%
Övrig förändring av eget kapital	-4	0	4	-
Avsättning	509	549	40	7,9%
Långfristiga skulder	5 163	4 870	-293	-5,7%
Kortfristiga skulder	1 590	1 150	-440	-27,7%
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	11 544	11 289	-255	-2,2%

Materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar kan delas in i komponenter. Ett exempel på en anläggning som kan delas upp i olika komponenter är en fastighet där taket kan vara en komponent och stommen en annan.

Anläggningsregistret är inte helt uppdaterat enligt komponentredovisningen. Från och med 2017 har kommunen infört komponentindelning av nyanskaffade fastigheter och för park- och gatuverksamheten. För byggnader som har anskaffats innan införandet av komponentredovisning finns det en plan på indelning av stora väsentliga delar.

Anläggningsregistret uppdateras en gång per månad med de transaktioner som har inträffat. Kommunen stämmer månatligen av anläggningsregistret mot huvudboken.

Som framgår av delårsrapporten har investeringar för den skattefinansierade- och affärsverksamheten genomförts med 543 mkr. Det motsvarar ca 36 % av ursprungligt budgeterat anslag, som uppgår till 1 488 mkr för hela år 2018. Flertalet försäljningar av anläggningstillgångar har ägt rum under året till ett bokfört värde om ca 80 mkr.

lakttagelse

Enligt RKR 11.4 ska anläggningstillgångar där livslängden på olika komponenter är väsentlig delas upp på dessa komponenter. Respektive komponent ska skrivas av separat. Vi konstaterar att kommunen gör denna indelning från och med föregående år men inte har genomfört denna uppdelning på tidigare investeringar. Detta tycker vi inte är tillfredsställande då regelverket har funnits sedan 2014. Det är även viktigt att kommunen till dess att komponentavskrivningen är implementerad upplyser i sina redovisningsprinciper om vilka avvägningar och prioriteringar som har gjorts samt om den ekonomiska effekt en implementering av komponentavskrivning hade medfört.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att beakta komponentredovisning och säkerställa att samtliga anläggningstillgångar redovisas enligt RKR 11.4, materiella anläggningstillgångar.

Kundfordringar

Kommunen gör löpande avstämningar av kundfordringar. Reservering för osäkra kundfordringar görs av samtliga kundfordringar förfallna över 6 månader. Vi har gjort en avstämning på posten genom att ta del av kommunens underlag.

lakttagelse

Vi har inte noterat något som indikerar ett felaktigt värde av kundfordringarna.

Finansiella anläggningstillgångar

Jönköpings kommun har andelar i aktiebolag, ekonomiska föreningar, stiftelser och bostadsrättsföreningar. Vidare finns finansiella tillgångar i form av utlåning av likvida medel till Rådhus AB koncernen.

Finansiella anläggningstillgångar i form av utlåning av likvida medel har minskat med ca 500 mkr sedan årsskiftet vilket är hänförligt till minskat utnyttjande av MTN-programmen.

Programmen innebär att kommunen sköter upplåningen för hela kommunkoncernen. Kommunen lånar upp pengar dels från Kommuninvest men även från andra banker på marknaden. Bolagen lånar sedan pengarna av kommunen. Detta gör dels att kommunens tillgångssida ökar, men även att de långfristiga skulderna ökar. Hittills i år har dock det motsatta ägt rum, tillgångssidan har minskat vilket även de långfristiga skulderna har gjort.

Aktier och andelar har ökat med 20 mkr jämfört med årsbokslut. Vi har stämt av kommunens sammanställning av aktieinnehav mot underlag. Det bokförda värdet på dessa är inte väsentligt för vår granskning.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens finansiella anläggningstillgångar inte skulle vara upptaget till ett korrekt belopp.

Kassa och bank

Kassa och bank består av banktillgodohavanden och handkassar som finns ute på verksamheterna i kommunen. Vi har stämt av tillgångarna mot kontoutdrag från bank samt kassaintyg. Vi har inte kunnat stämma av samtliga kassakonton mot kassaintyg.

lakttagelse

Vi har noterat att enstaka kassakonton saknar signerade kassaintyg.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att säkerställa att samtliga kassakonton med saldo stämts av gentemot signerade kassaintyg.

Eget Kapital

Kommunens egna kapital har ökat med ca 438 mkr sedan årsbokslutet. Denna förändring består av periodens resultat om 438 mkr.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens egna kapital är felaktigt redovisat.

Avsättningar för återställande av deponi Hult

Per den 31 december 2017 redovisades en avsättning för deponi om 47,7 mkr då kommunen har ett åtagande att sluttäcka avfallsdeponin i Hult. Någon annan bedömning om återställningskostnaderna har inte gjorts per 31 augusti 2018. Kommunen kommer göra en ny bedömning av avsättningen i samband med bokslutet.

lakttagelse

Vi har noterat att kommunen anser sig ha gjort en bästa bedömning gällande vad avsättningen för deponin i Hult bör uppgå till. Vi har inte uppmärksammat något som ger oss en anledning att göra en annan bedömning. Dock bör kommunen fortsätta ompröva sin bästa bedömning inför kommande bokslut.

Leverantörsskulder

Kommunen stämmer varje månad av leverantörsreskontran mot huvudboken.

Vi har granskat kommunens avstämning mot huvudboken och kan konstatera att denna är gjord samt att det finns underlag som verifierar beloppen.

lakttagelse

Vi har inte noterat något som indikerar ett felaktigt värde av leverantörsskulderna.

Långfristiga skulder

Långfristiga skulder har minskat med netto 293 mkr jämfört med årsbokslutet. Minskningen är hänförlig till återbetalning hos Kommuninvest samt för certifikatprogrammen. Se kommentar under finansiella anläggningstillgångar.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens långfristiga skulder inte skulle vara upptagna till ett korrekt belopp.

Lönerelaterade skulder

Semesterlöneskulden har beräknats per 31 augusti 2018. Skulden uppgår till 154 mkr vilket är 11 mkr högre än för motsvarande period föregående år. Ökningen är hänförlig till lägre utnyttjande av inestående semester och högre lönenivå.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens lönerelaterade skulder inte skulle vara upptagna till ett korrekt belopp.

Moms

Kommunen redovisar varje månad moms vilket lämnas in till Skatteverket och sedan regleras likvidmässigt.

Vi har översiktligt gått igenom kommunens rutin för hantering av moms och ingen förändring av rutinen noterades jämfört med föregående år.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunen inte har en tillförlitlig rutin vad gäller kommunens redovisning och inbetalning av moms.

Pensioner

Vi har översiktligt gått igenom kommunens rutin för upplysning om pensionsmedel och pensionsförpliktelser. Pensionsskulden redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Intjänade pensioner innan 1998 redovisas som ansvarsförbindelser och under året intjänade tas upp som en kortfristig skuld i balansräkningen.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunen inte har en tillförlitlig rutin vad gäller kommunens upplysning av pensionsmedel och pensionsförpliktelser. Kommunens redovisning av pensioner följer upplysningskraven i RKR 7.1.

Leasing

Vi har översiktligt gått igenom kommunens rutin för hantering av leasingavtal. Samtliga kommunens leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal.

lakttagelse

Vi noterar att kommunen inte gör någon individuell bedömning avseende respektive leasingkontrakt. Samtliga leasingkontrakt klassificeras som ett operationellt avtal.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att säkerställa att en genomgång av samtliga leasingavtal genomförs för att säkerställa klassificering i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rådet för kommunal redovisnings rekommendationer, RKR 13.2.

2.4 Resultatanalys

I delårsrapporten presenteras utfallet per 31 augusti 2018 och 31 augusti 2017. Vidare presenteras budget för 2018 samt prognos för 2018. Kommunen tar fram prognoser för helåret åtta gånger per år. Prognosen är baserat på utfallet en viss period samt en uppskattning av kvarvarande period. Den prognos som presenteras i delårsrapporten baseras på utfallet per 31 augusti 2018.

Avvikelser mellan utfallet föregående period (2017) och årets period kommenteras nedan. Vidare kommenteras avvikelser mellan budget 2018 och prognos 2018.

I nedan tabell presenteras de av kommunen redovisade resultatrapporterna.

Mkr	1/1 – 31/8	1/1 – 31/8	Förändring mot föregående år	Bokslut	Budget	Prognos	Avvikelse Bokslut/ Prognos	Avvikelse Budget/ Prognos
	2017	2018		2017	2018	2018		
Verksamhetens nettokostnader	-4 529	-4 598	-69	-7 045	-7 508	-7 345	-300	163
Skatteintäkter	4 095	4 237	142	6 158	6 390	6 364	206	-26
Generella statsbidrag och utjämning	739	758	19	1 109	1 158	1 137	28	-21
Finansiella intäkter	44	72	28	68	97	96	28	-1
Finansiella kostnader	-24	-31	-7	-20	-38	-38	-18	0
Resultat	325	438	113	269	99	214	-55	115

Verksamheternas nettokostnad

Totalt prognostiseras en lägre nettokostnad om 163 mkr för verksamheten än vad som är budgeterat. De lägre kostnaderna förklaras till stor del av realisationsvinster om ca 200 mkr vilka inte är budgeterade. Negativa avvikelser visas främst av socialnämnden vilken även är en av de större nämnderna, avvikelsen uppgår till -128 mkr. Avvikelsen motsvarar 1,8 % av den totala budgeten.

Periodens skatteintäkter har ökat med ca 142 mkr jämfört med föregående period.

Jämförs bokslutet 2017 med budget och prognos noteras en ökning med 232 mkr respektive 206 mkr. De ökade skatteintäkterna förklaras av olika delar. Löneökningar om ca 2 % medför en ökning på årsbasis. Vidare förklaras ökningen av fler arbetade timmar vilket i sin tur beror på minskad arbetslöshet. Prognosen visar intäkter med 26 mkr eller 0,4 % lägre än budget.

Skatteintäkter

Skatteintäkter	
1/1 – 31/8 2017	4 095
1/1 – 31/8 2018	4 237
Bokslut 2017	6 158
Budget 2018	6 390
Prognos 2018	6 364

Generella statsbidrag och utjämning

Generella statsbidrag och utjämning	
1/1 – 31/8 2017	739
1/1 – 31/8 2018	758
Bokslut 2017	1 109
Budget 2018	1 158
Prognos 2018	1 137

Periodens generella statsbidrag och utjämning har ökat med 19 mkr jämfört med föregående period. Budget och prognos visar på en ökning om 49 mkr respektive 28 mkr jämfört med föregående år. Prognosen visar en negativ budgetavvikelse med -21 mkr.

Generella statsbidrag och utjämning är -19 mkr lägre i prognosen jämfört med budgeten och kan ses som en följd av ökade skatteintäkter.

Finansnettot

Finansnetto visar på lägre kostnader för ränteutgifter till följd av lägre upplåningsränta jämfört med föregående år. Prognosen är i nivå med budget.

Verksamheternas nettokostnad i detalj

Nedan specificeras verksamheternas nettokostnader.

Mkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse Budget/Prognos
Kommunfullmäktige, kommunstyrelse m.m.	253	272	261	11
Valnämnd, Överförmyndarnämnd, Revision	14	16	17	-2
Stadsbyggnadsnämnd	130	142	141	1
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	18	26	26	1
Teknisk nämnd	210	259	242	17
Barn- och utbildningsnämnd	2 666	2 760	2 760	0
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	673	675	668	7
Kultur- och fritidsnämnd	252	266	266	0
Äldrenämnd	1 481	1 529	1 547	-18
Socialnämnd	1 473	1 445	1 573	-128
Summa nämndnetto	7 171	7 389	7 502	-112
Affärsverksamhet	-8	-8	-11	4
Reavinst mm vid fastighetsförsäljning	-161	0	-242	242
Nedskrivningar	5	0	20	-20
Kommungemensamma kostnader/intäkter	39	127	77	50
Verksamhetens nettokostnad	7 045	7 508	7 345	163

Nämndernas nettokostnader för året beräknas uppgå till 7 502 mkr vilket är 112 mkr högre än budgeterat. Totalt motsvarar budgetavvikelsen -1,5 procent av den budgeterade nettokostnaden för nämnderna. Socialnämnden som är en av de större nämnderna

prognostiserar ett större negativt utfall i relation till vad som är budgeterat. D.v.s. att nettokostnaderna för verksamheterna för 2018 prognostiseras att bli högre än budgeterat. Äldrenämnden prognostiserar ett mindre negativt utfall i relation till budget och Tekniska nämnden samt Kommunfullmäktige, Kommunstyrelse mm prognostiserar ett mindre positivt utfall gentemot budget.

Tekniska nämnden har prognostiserat en positiv avvikelse om **+17 mkr**. Överskottet finns främst inom Mark och exploatering (5,6 mkr), Gata och parkavdelning (5,1 mkr) och Fastighetsavdelningen (4,1 mkr). Överskotten förklaras av att intäkterna ökar, underhållsåtgärder inom fastighetsförvaltning inte hinner utföras under året samt att kostnaden för snöröjningen blivit lättare att förutse.

Äldrenämnden har prognostiserat en negativ avvikelse om **- 18 mkr** jämfört med vad som är budgeterat. Detta underskott hänförs sig främst till äldreomsorgen (-8 mkr) och hälso- och sjukvård (-6 mkr). Inom äldreomsorgen beror det framförallt på äldreboendena där antalet arbetade timmar och därmed kostnaden för personal ökat markant under sommaren jämfört med tidigare år.

Socialnämnden har prognostiserat en negativ avvikelse om **- 128 mkr** jämfört med vad som är budgeterat. Någon djupare förklaring till budgetavvikelsen lämnas inte i delårsrapporten, istället hänvisas till separat månadsrapport för augusti. Av månadsrapporten går att utläsa att den negativa avvikelsen framförallt återfinns inom funktionshinderomsorgen (-71 mkr) och individ- och familjeomsorgen (-52 mkr). Underskottet inom funktionshinderomsorgen kan härledas till personlig assistans då Försäkringskassan beslutat om indragna medel vilket innebär att medel som budgeterats för kommer att utebli under perioden. Socialförvaltningen har gjort en genomgång av de ärenden för vilka avslag erhållits och vilka som är möjliga att driva rättsligt, för att till årsboks slutet bokföringsmässigt kunna reglera de poster som eventuellt är osäkra. Vad gäller individ- och familjeomsorgen härrör avvikelsen främst från barn- och ungdomsvården, till största delen beroende på institutionsplaceringar där både antalet placeringar samt genomsnittskostnaden ökat.

Reavinster beräknas för 2018 uppgå till 222 mkr (med beaktande för nedskrivningar) vilka inte har budgeterats. Per den 31 augusti 2018 var 169 mkr reavinster redovisade. De större reavinsterna hänförs sig främst till följande försäljningar

- Hälsan 122,7 mkr
- Hedenstorp söder 14,7 mkr
- Åsen 6,6 mkr
- Stigamo 5,9 mkr.

Kommungemensamma kostnader/intäkter redovisar minskade prognostiserade kostnader om 50 mkr jämfört med budget. Denna minskning hänförs sig främst till att överskott av de hyresmedel som sätts av centralt för tillkommande hyror inom utbildningsförvaltningen samt kultur- och fritidsnämnden. Överskotten beror på investeringar har blivit försenade vilket gör att hyreskostnader blivit lägre än vad som var budgeterat.

lakttagelse

Vi noterar att kommunstyrelsen i delårsrapporten inte redogör för nämndernas prognostiserade avvikelser mot budget. Delårsrapporten hänvisar istället till en mer detaljerad månadsrapport. Texternas innehåll i månadsrapporten bedöms vara konkreta och ger läsaren en förståelse för kommunens prognostiserade utfall på helår samt budgetavvikelse.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen även i delårsrapporten presentera en redogörelse för de större budgetavvikelserna i syfte att ge läsaren en samlad bild.

Balanskravet

Vi har granskat att Jönköpings kommun uppfyller balanskravet. Kommunen redovisar en balanskravsavstämning enligt kommunallagens krav i förvaltningsberättelsen under rubriken "Finansiell analys".

Resultatet för kommunen per 31 augusti 2018 är enligt resultaträkningen +438 mkr. Detta resultat har justerats med -100 mkr avseende reavinster på anläggningstillgångar. Balanskravsresultatet för delåret uppgår till +338 mkr. Prognos för helår 2018 visar ett balanskravsresultat på +114 mkr vilket indikerar att kommunen kommer att uppfylla balanskravet på helår.

Nyckeltal

Soliditet

Per delåret 31 augusti 2018 uppgår kommunens soliditet till 57 % vilket är i nivå med samma period föregående år. Vid beräkandet av soliditeten undantar kommunen den upplåning kommunen svarar för avseende Jönköpings Rådhus AB. Anledningen till att man undantar upplåningen för koncernen Rådhus AB vid beräkningen av soliditeten är att kommunen vill ha ett soliditetsmått som är jämförbart över tiden.

Kommunen har i enlighet med RKR 17 de delar av pensionsskulden som är intjänad innan 1998 som en ansvarsförbindelse. Beaktas pensionsskulden som är en ansvarsförbindelse uppgår soliditeten i stället till 24 % att jämföra med 20 % för samma period föregående år. Soliditeten brukar generellt sett vara några procentenheter högre i delårsrapporten än vid bokslutet som en följd av att semesterlöneskulden är som lägst i augusti varje år.

Självfinansieringsgrad

Självfinansieringsgraden av investeringar anger hur stor del av investeringarna som kan finansieras med de skatteintäkter som kvarstår när löpande driften är finansierad.

Självfinansieringsgraden av investeringar för den skattefinansierade verksamheten uppgår i augusti 2018 till 151 % jämfört med 180 % för samma period föregående år. Prognosen för helåret 2018 är 76 %.

2.5 Efterlevnad av regelverk

Delårsrapporten ska omfatta både kommunen och kommunkoncernen. Dessutom bör uppställningen av delårsrapporten överensstämma med resultaträkning och balansräkning enligt RKR:s rekommendation för delårsrapporter. Vidare bör delårsrapporten innehålla väsentliga nyckeltal och jämförelsesiffror för motsvarande period föregående år.

Jönköpings kommun upprättar sin delårsrapport för en period av åtta månader, vilket är inom den tidsperiod som KRL stipulerar.

Delårsrapporten innehåller resultat- och balansräkningar samt finansiell analys. Uppställningarnas form beträffande resultat- och balansräkningar samt finansiell analys för kommunen överensstämmer med uppställningen i senaste årsredovisningen. RKR har sedan 2014 en rekommendation avseende redovisning av delårsrapporter. Jönköpings kommun har upprättat sin delårsrapport i enlighet med RKR:s rekommendationer.

För att tydliggöra huruvida kommunens delårsrapport är i överensstämmelse med kommunallagen, lagen om kommunal redovisning samt RKR:s rekommendationer följer en tabell över ett antal lagkrav och rekommendationer:

Lagkrav/Rekommendation	Lagrum/ Rekommendation	Uppfyller?
Omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret.	KRL 9 kap 1 §	Ja
Innehålla översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat.	KRL 9 kap 2 §	Ja
Lämna motsvarande uppgifter för samma rapportperiod under föregående räkenskapsår.	KRL 9 kap 3 §	Ja
KF behandlat delårsrapporten.	KL 11 kap 16 §	Behandlas 2018-10-25
Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.	KL 12 kap 2 §	Ja
En balansräkning per den aktuella delårsrapportens slut och jämförelsetal för närmast föregående räkenskapsårs utgång.	RKR 22	Ja
En resultaträkning för delårsperioden med jämförelsetal för motsvarande period närmast föregående räkenskapsår, helårsprognos samt årsbudget.	RKR 22	Ja

About Deloitte

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee (“DTTL”), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients’ most complex business challenges. To learn more about how Deloitte’s approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on Facebook, LinkedIn, or Twitter.

Our advice is prepared solely for the use of the client. You may not disclose it or its contents to any other person without our prior written consent. No other person may rely on the advice and we accept no responsibility to any other person.